

บทคัดย่อ

T 142977

รายงานการวิจัยนี้ ศึกษาเกี่ยวกับวิถีคิดของผู้นำไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 7 ว่า การรู้ภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับความเป็นคนไทยมากน้อยเพียงใด และการให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทยส่งผลกระทบต่อชนกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ใต้การปกครองของผู้นำไทย หากสมัยนั้นภาษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของคน ดังนั้น จึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้นำไทยในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อชนกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ใต้การปกครอง จากการกำหนดนโยบายดังกล่าว

การดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร โดยใช้เอกสารจากกองจดหมายเหตุแห่งชาติเป็นเอกสารหลัก และศึกษาจากงานวิจัยหรือบทความที่มีผู้ศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์ให้ทราบถึงแนวคิดของผู้นำไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ถึง รัชกาลที่ 7 ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย และศึกษาผลกระทบต่อชนกลุ่มต่างๆ จากการใช้นโยบายดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ความสำคัญของการเรียนภาษาไทยเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดของรัฐไทยสมัยใหม่ที่มีระบบราชการแบบรวมศูนย์ ดังนั้น รัฐและผู้นำจึงต้องการคนที่รู้หนังสือเพื่อเป็นข้าราชการ เพราะการสั่งการและการดำเนินงานของส่วนราชการต่างๆ จะดำเนินการด้วยระบบเอกสาร ความรู้เรื่องหนังสือและตัวอักษร จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้น เมื่อผู้นำในยุคนั้นใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ ข้าราชการทุกคนจึงจำเป็นต้องเรียนภาษาไทย เพื่อประโยชน์ในการสั่งการและติดต่อสื่อสารกับรัฐ

กรณีราษฎรทั่วไป ภาษาไทยเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ เนื่องจากรัฐมีนโยบายที่จะปลูกฝังอุดมการณ์ และสร้างจิตสำนึกในความเป็นคนไทยให้กับราษฎร ผ่านระบบการศึกษาและการกำหนดหลักสูตร รัฐจึงกำหนดให้ราษฎรทุกคนต้องเข้าสู่ระบบการศึกษาและเรียนรู้อุดมการณ์เหล่านี้ผ่านแบบเรียนที่ใช้ภาษาไทย ดังนั้น ราษฎรที่เข้าสู่ระบบโรงเรียนจึงต้องเรียนภาษาไทยเป็นความรู้แรก เพื่อนำความรู้ด้านภาษาไทยไปใช้ในการศึกษาเรื่องอื่นๆ นอกจากนั้นรัฐยังคาดหวังว่าการใช้ภาษาไทยร่วมกันจะทำให้เกิดสำนึกของความเป็นคนไทยและความเป็นชาติร่วมกัน เนื่องจากคนทุกหมู่เหล่าในพระราชอาณาจักรสามารถจะติดต่อสื่อสารกันได้

นโยบายนี้ไม่ประสบความสำเร็จในระยะแรก เนื่องจากราษฎรบางพื้นที่ไม่เห็นความสำคัญ เพราะภาษาไทยไม่ใช่ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันและไม่ใช้ภาษาที่ใช้ในการเรียนศาสนา รัฐจึงตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2464 เพื่อบังคับให้เด็กทุกคนต้องเรียนหนังสือในระบบโรงเรียน 3 ปี ทำให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยแพร่หลายสู่ราษฎรทั่วทั้งประเทศ ทำให้คนในชาติสามารถติดต่อสื่อสารกันได้และก่อให้เกิดสำนึกในความเป็นคนไทยร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม นโยบายนี้ได้ส่งผลทางอ้อมต่อภาษาถิ่นและภาษาของชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเอกลักษณ์ของกลุ่มชนเหล่านั้น เนื่องจากการที่รัฐสนับสนุนการเรียนภาษาไทยเป็นหลัก ทำให้การเรียนภาษาถิ่นลดความสำคัญลงจนไร้ผู้ที่สนใจจะสืบทอดความรู้เกี่ยวกับภาษาถิ่น ภาษาเหล่านั้นหลายภาษาจึงสูญหายไป

This research was conducted to study the thinking process of the Thai authorities during the reign of King Rama V to King Rama VII, in order to determine the degree of correlation between Bangkok Thai dialect study and the idea of being Thai, and the impact of Bangkok Thai dialect study on different groups of population ruled by Thai authorities.

The following two research objectives were set with regard to the assumption that language at that time was one of the important characteristics indicating an identity of the population.

1. To study the concept of the Thai authorities' policy-making on Bangkok Thai dialect study.
2. To study the impact of such policies on different groups of population.

The documents used in this study were drawn mainly from the National archives of Thailand, as well as the research and articles on the relevant research topics. The goal was to reveal the concept of Thai authorities' policy-making during the reign of King Rama V to King Rama VII on Bangkok Thai dialect study and its impact on different groups of population.

The study showed that the importance of Bangkok Thai dialect study was originated at the same time as the advent of the modern Thai state with centralized government. The central government and the authorities needed those who were literate to serve as civil servants, because the operations of different governmental units at that time were run via document system. Being lettered was therefore vital. And when the leader at that period employed Bangkok Thai dialect as a mode of communication, it was without a doubt necessary for civil servants to learn Bangkok Thai dialect, for effective communication.

Studying Bangkok Thai dialect was mandatory for the public because the government had the policy to cultivate the idea of 'being Thai' to the citizen by means of education and centralized curriculum. The government required all citizens to enter an educational system and learn such an ideology and awareness through lessons utilizing Bangkok Thai dialect. The Bangkok Thai dialect, therefore, was the first to learn in school, before moving on to other subjects. Also, the government expected that extensive use of Bangkok Thai dialect would contribute to the national identity, because every group of people throughout the kingdom could communicate.

Initially, the policy was poorly received. People in some areas did not perceive it as being important, for it was not the language used in their daily life, and obviously not in religious study. Therefore, the government legislate a compulsory primary education law in 1921, requiring all boys and girls to attend formal school for three years. As a result, the literacy rate on Bangkok Thai dialect was proliferated, people from all across the country could communicate, and the awareness of being Thai was ultimately formed.

However, this policy had an indirect impact on regional dialects and the dialects of minorities. For it led to an eventual vanishing of some of the dialects of minorities.